

Tordisc-uienrooier van Veenma

Schijf is terug

De Tordisc-schijvenrooier van Veenma Mechanisatie uit Dokkum rooit uien zonder het product te beschadigen, claimt de fabrikant. Na een paar jaar uitproberen, aanpassen en opnieuw testen, is de machine verkoopklaar.

Rumptstad had tot vijftien jaar geleden een schijvenrooier voor uien in het pakket, maar veel navolging kreeg de fabrikant uit Stad in 't Haringvliet niet. Tot de dag van vandaag zijn het vooral asrooiers en in mindere mate de machines met rooibeitels waarmee de telers in Nederland hun uien uit de grond halen. Maar een paar jaar geleden werkte landbouwmechanisatie- en constructiebedrijf Veenma Mechanisatie uit Dokkum het idee van een Friese biologische teler uit tot een heuse schijvenrooier voor uien. Inmiddels heeft Veenma een stuk of zes schijvenrooiers in verschillende werkbreedtes gebouwd en gaat de fabrikant met de Tordisc-uienrooiers de boer op, onder meer via De Nieuwstad in Lelystad. Dit laatste mechanisatiebedrijf organiseerde eind september een rooidemonstratie in Swifterbant met een 2,25 meter brede Tordisc-schijvenrooier met daarachter een opschudder van dezelfde fabrikant. Voorop de trekker was een klapper van Samon gemonteerd – loofklappers bouwt Veenma niet.

Vierkant frame

De opzet van de Tordisc 2250/2a-schijvenrooier van Veenma is relatief eenvoudig: een vierkant frame met twee schuin op de rijrichting gemonteerde assen. Aan elke as zijn bij de 2,25 meter brede machine vier holle schijven gemonteerd met een diameter van 51 cm, die elk de oogst van een uienrijtje voor hun rekening nemen. Om te voorkomen dat de schijven voor de twee middelste rijtjes elkaar raken is de rechteras iets verder naar voren geplaatst dan de linker.

Belangrijkste verschillen ten opzichte van de oude schijvenrooier van Rumptstad zijn dat de schijven op een as zijn gemonteerd en dat deze assen – en dus ook de schijven – worden aangedreven met een hydromotortje. Idee is dat de schijven een fractie sneller draaien dan de rijnsnelheid, zodat de uien al draaiend uit de grond op het zwad worden gewreven. Beschadigingen

2250-2a-rooier

• Werkbreedte	2,25 m
• Aantal assen	2
• Aantal rijen	8 (maximaal)
• Aandrijving	Hydraulisch
• Diameter schijven	51 cm

SW-1450-opschudder

• Aandrijving	Hydraulisch
• Breedte opschudmat	1,45 m

zijn daardoor minimaal: de meeste uien in het zwad hebben nog keurig een wortelpruijke, zoals de telers dat graag zien. Achter de schijvenrooier heeft de fabrikant een opschudder gehangen. Een asje met twee lengteribbels wipt de uien op een zeefmatje van 1,45 meter breed. Een rotor met drie stugge rubberflappen voorkomt dat het product terugrolt. Onder de nareiniger zit een grote stalen rol die de grond vast aandrukt en zo een ideale en stevige ondergrond creëert voor het zwad. De schijven van de Tordisc-uienrooier willen altijd de grond in, ook als de grond hard en droog is, vertelt Johannes Pel van fabrikant Veenma. Het bewijs wordt meteen geleverd op het demonstratieperceel in Swifterbant. Om met zijn eigen asrooier de uien netjes te kunnen rooien, heeft de teler eind september de beregeningshaspel nog maar eens uit de

schuur getrokken met als doel de grond met kunstmatige neerslag wat zachter te maken. De Tordisc-schijvenrooier van Veenma draait daarentegen op een niet-beregend deel van het perceel de uien zonder problemen uit de grond. Daarnaast zouden de schijven ook uitstekend uit de voeten kunnen op uienpercelen met veel onkruid.

Rooiers

De rooibeschadigingen die asrooiers veroorzaken zijn niet het enige probleem. Volgens Pel gebeurt het dit jaar ook regelmatig dat telers de rooias breken op de harde kleigrond. “Daarnaast lopen de lagers van de rooias een paar centimeter door de grond, waardoor die heel zwaar worden belast. Sommige telers moeten deze lagers wel twee keer per seizoen vervangen.”

Hoewel het rooien onder droge omstandigheden prima gaat met de schijvenrooier, bewijst de Tordisc toch vooral zijn waarde als de omstandigheden minder gunstig zijn, aldus Pel. “Bij een asrooier is het onder moeilijke omstandigheden altijd kiezen tussen twee

kwaden. Ofwel je rooit te diep met veel grond tot gevolg of je rooit te ondiep met het risico dat de uien beschadigd raken. Met de schijvenrooier kun je heel ondiep (1,5 tot 2 cm, red.) en dus schoon rooien, zonder dat je de uien beschadigt.” “Bovendien”, vult Bram op 't Hof van De Nieuwstad aan: “Een schijvenrooier haalt maar een deel van het uienbed open, terwijl een asrooier de grond over de volle breedte van het bed moet losmaken. Dat kost veel meer vermogen.”

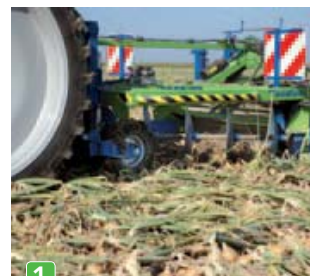
Dieptewielen

De Tordisc-uienrooier is op alle vier hoeken van de machine uitgerust met dieptewielen. De demomachine in Swifterbant heeft automatische diepteregeling met twee sensoren die over het uienbed strijken en respectievelijk de rooidiepte aan de linker- en rechterzijde van de machine aanpassen. Op 't Hof vermoedt dat de rooier nog mooier zal rooien als de voorste dieptewielen achter het trekkerwiel worden gemonteerd. Nu lopen ze nog over het uienbed en rijden de voorste dieptewielen af en toe een ui uit de rij.

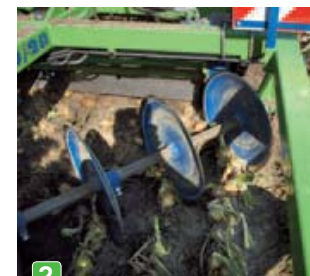
In de combinatie zoals die aan de slag was op het demonstratieperceel in Swifterbant moet de rooitrekker nog op smalle cultuurbanden staan. Voorop de trekker zit immers de klapper en achterop de rooier met nareiniger. Maar de rooier kan ook in de fronthef van de trekker worden gehangen, zodat je brede lagedrukbanden op de rooitrekker kunt monteren. Voor dat doel is de rooier zowel voor- als achterop voorzien van een driepuntsbok. “Klappen zul je dan in een aparte werkgang moeten doen. Maar in gewassen met weinig loof kun je ook overwegen om helemaal niet meer te klappen”, zegt Op 't Hof.

Ook zouden telers kunnen overwegen om de nareiniger thuis te laten, oppert Pel van machinebouwer Veenma. “Het zit in het hoofd van telers dat de uien na de rooier over de opschudder moeten. En met een asrooier kan dat ook niet anders. Maar met een schijvenrooier is een nareiniger niet per se nodig als de weersverwachting vast is en dus de veldperiode kort.” Voordeel daarvan is dat de uien nog minder te lijden hebben en dus minder tarra.” ◀

www.landbouwmechanisatie.nl/video

1

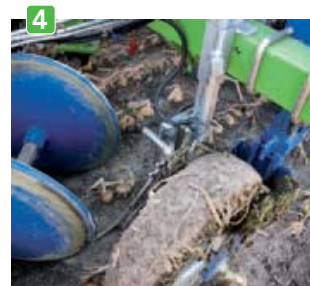
2

3

4

[1] De twee assen van de rooier worden hydraulisch aangedreven. De schijven draaien net iets sneller dan de rijnsnelheid.

[2] De schijven hoeven maar 1,5 tot 2 cm door de grond te lopen. De draaiende schijven wrijven de uien uit de rij in het zwad.

[3] De voorste dieptewielen lopen nu nog over het bed. De Nieuwstad overweegt de wielen achter het trekkerwiel te monteren.

Asymmetrisch

Om te voorkomen dat de schijven voor de middelste rijtjes elkaar raken is de rechteras wat verder naar voren gemonteerd dan de linker. Daardoor legt de voorste schijf van de linker- en rechteras behalve de uien uit het eigen rijtje ook de uien opzij die gerooid zijn door de voorste schijf van de rechteras. Gevolg is dat het uienzwad aan de ene kant wat dikker is dan aan de andere kant. Voor een egale droging van de uien op het veld is dat minder gunstig. De zwaden van een as- en een beetelrooier zijn gelijkmatiger.